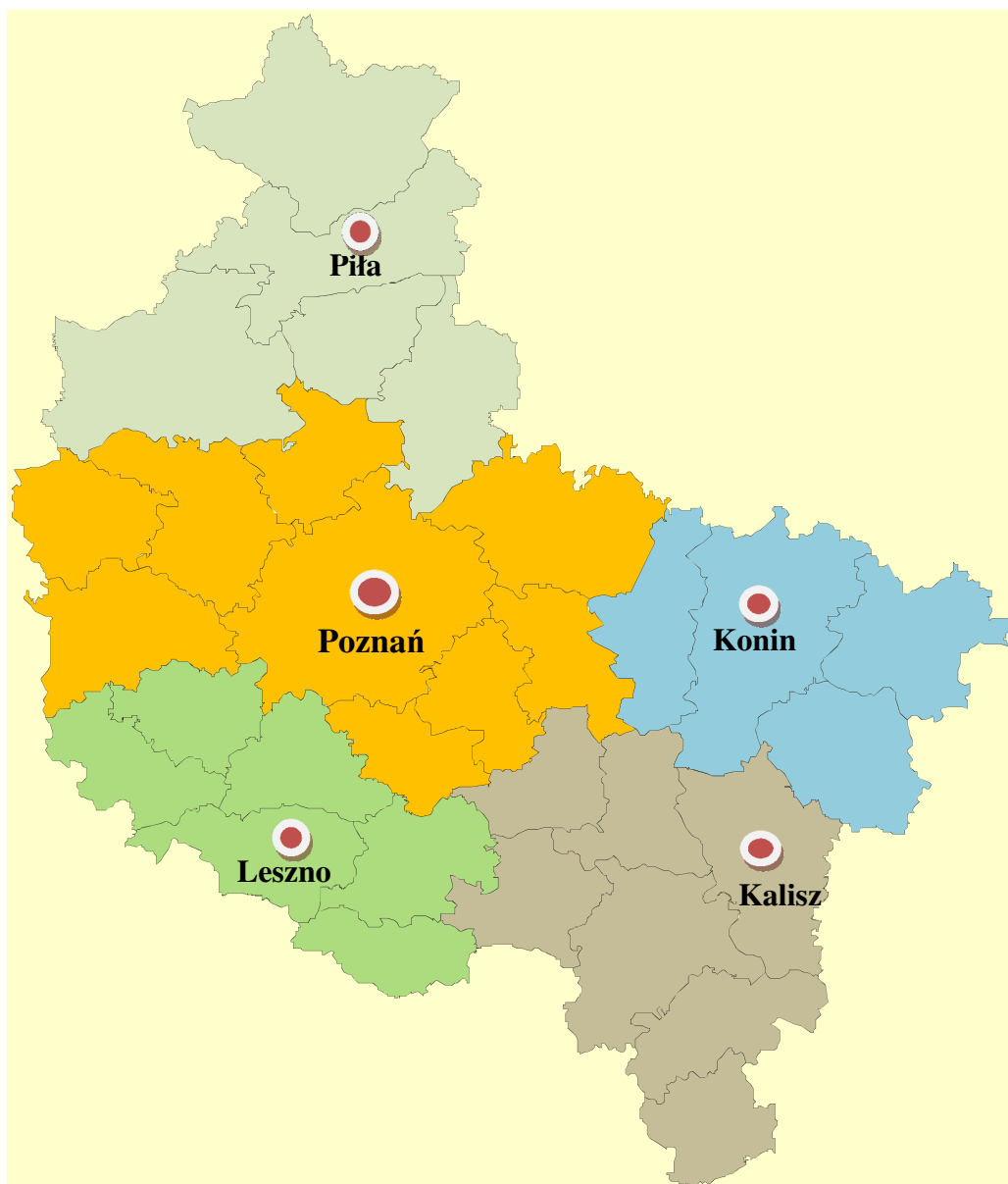

Zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w I półroczu 2012 roku

Sierpień 2012 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Zgłoszenia zwolnień i zwolnienia wg liczby zwalnianych pracowników	9
2. Zróżnicowanie terytorialne zgłoszeń i zwolnień grupowych.....	17
3. Zgłoszenia zwolnień grupowych i zwolnienia ze względu na sektor gospodarki.....	21
4. Zgłoszenia zwolnień grupowych i zwolnienia ze względu na charakter działalności pracodawcy.....	24
5. Przyczyny zamiaru dokonania zwolnień grupowych.....	30
6. Zwolnienia monitorowane i podejmowane w związku z tym działania powiatowych urzędów pracy.....	32
Podsumowanie.....	34

WSTĘP

Problematyka zwolnień grupowych w równym zakresie dotyczy zagadnień w zakresie zarządzania personelem, jak i ustawodawstwa pracy. Wiąże się ona z koniecznością zwolnienia pracowników nie dlatego, że w sposób niewłaściwy wypełniają swoje obowiązki lub nie spełniają oczekiwań pracodawcy, ale dlatego, że z różnych, niedotyczących pracowników przyczyn, pracodawca nie może zapewnić pracownikom wystarczającej ilości pracy. Przepisy dotyczące zwolnień grupowych uregulowane zostały w ustawie z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późniejszymi zmianami). Ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2004 roku. Zastąpiła ona dotychczasową ustawę z dnia 28 grudnia 1989 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Nowa ustawa nie mówi już o przyczynach leżących po stronie pracodawcy, lecz o przyczynach nieleżących po stronie pracownika. Oznacza to w praktyce rozszerzenie katalogu sytuacji, w których zwolnienia na podstawie ustawy będą uzasadnione.

Zgodnie z art. 1 przywołanej ustawy, „przepisy ustawy stosuje się w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę zatrudniającego co najmniej 20 pracowników stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, w drodze wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę, a także na mocy porozumienia stron, jeżeli w okresie nieprzekraczającym 30 dni zwolnienie obejmuje co najmniej:

- 1) 10 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia mniej niż 100 pracowników,
- 2) 10% pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 100, jednakże mniej niż 300 pracowników,
- 3) 30 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 300 lub więcej pracowników

- zwanego dalej „grupowym zwolnieniem”.

W ww. limitach uwzględnia się również tych pracowników, z którymi w ramach grupowego zwolnienia rozwiązano stosunki pracy z inicjatywy pracodawcy na mocy porozumienia stron, jeżeli dotyczy to co najmniej 5 pracowników.

Powyższe rozwiązanie nie pozbawia również pracodawców prowadzących małe firmy, możliwości dokonania zwolnień z pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, jednakże w trybie i na zasadach określonych ogólnymi przepisami Kodeksu pracy i z zastosowaniem przepisów o szczególnej ochronie przed rozwiązaniem umowy o pracę niektórych grup pracowniczych.

Dalej przepisy ustawy mówią m.in. o konsultacjach ze związkami zawodowymi, porozumieniach, zawiadomieniach a także o terminach wypowiedzeń i odprawach.

Należy zaznaczyć, że pracodawca ma obowiązek zawiadomić na piśmie właściwy powiatowy urząd pracy o przyczynach zwolnienia, przewidywanej liczbie pracowników z podziałem na grupy zawodowe. Ponowne zawiadomienie następuje już po zawarciu porozumienia pomiędzy pracodawcą a związkami zawodowymi lub przedstawicielami pracowników. W tym przypadku wskazana jest m.in. liczba zwalnianych pracowników oraz okres, w ciągu którego ma być dokonane zwolnienie.

Na tej podstawie powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego przekazują co miesiąc (wg poniżej przedstawionych tabel) informacje dotyczące zgłoszeń zwolnień grupowych a także informacje o dokonanych zwolnieniach do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu (WUP). Dane te publikowane są m.in. w „Biuletynie Informacyjnym” WUP.

Informacja o zakładach, które zgłosiły zamiar zwolnień pracowników w miesiącu sprawozdawczym									
Nazwa zakładu pracy	Adres zakładu pracy*	Sektor (publiczny, prywatny)	Sekcja według PKD 2007	Profil działalności	Przyczyna zamiaru zwolnień pracowników	Liczba osób objętych zamiarem zwolnień	Planowany termin dokonania zwolnień	w tym zwolnienia monitorowane**	
								liczba osób objętych programem zwolnień	działania realizowane w ramach programu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Zgłoszenia zwolnień, które pozostały w końcu miesiąca sprawozdawczego***									
Nazwa zakładu pracy	Adres zakładu pracy*	Sektor (publiczny, prywatny)	Sekcja według PKD 2007	Profil działalności	Przyczyna zamiaru zwolnień pracowników	Liczba osób objętych zamiarem zwolnień	Planowany termin dokonania zwolnień	w tym zwolnienia monitorowane**	
								liczba osób objętych programem zwolnień	działania realizowane w ramach programu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
* należy podać adres siedziby firmy oraz zakładu, którego dotyczy zwolnienie (jeśli jest inny niż siedziba firmy)									
**należy ująć te zakłady, które zgłosiły zamiar zwolnienia powyżej 50 pracowników (zgodnie z art. 70 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy); w przypadku zwolnień monitorowanych dane z kol. 9 winny być równe kol. 7.									
***należy ująć wszystkie zakłady i osoby, niezależnie od terminu wpływu zgłoszenia, które pozostają w zamiarze zwolnienia									

Informacja o zakładach, które dokonały zwolnień pracowników w miesiącu sprawozdawczym						
Nazwa zakładu pracy	Adres zakładu pracy*	Sektor (publiczny, prywatny)	Seksja według PKD 2007	Profil działalności	Zwolnienia grupowe pracowników	
					Liczba osób objętych zwolnieniem	Liczba osób w stosunku do których zaniechano zwolnienia**
1	2	3	4	5	6	7

* należy podać adres siedziby firmy oraz zakładu, którego dotyczy zwolnienie (jeśli jest inny niż siedziba firmy)

** należy podać liczbę osób, które nie zostaną objęte grupowym zwolnieniem, a w stosunku do których firma wcześniej zgłosiła zamiar zwolnienia.

W niniejszym opracowaniu nie wskazano nazw zakładów pracy i ich adresów, ponieważ celem analizy było przedstawienie skali problemu w ujęciu statystycznym, a nie rozpatrywanie konkretnych (pojedynczych) przypadków. Trzeba zaznaczyć, że część firm dokonała zgłoszeń w rozpatrywanym okresie więcej niż jeden raz, dlatego rzeczywista ilość zgłoszeń była nieco większa, niż faktyczna ilość zakładów pracy. Podobna sytuacja występuje w zrealizowanych zwolnieniach. Z uwagi na różne okresy wypowiedzenia, ten sam zakład pracy może być wykazany więcej niż jeden raz, w różnych miesiącach okresu sprawozdawczego.

Z punktu widzenia urzędów pracy oraz ze względu na statystykę rynku pracy, to nie ilość zakładów pracy jest w tym przypadku najistotniejsza, lecz liczba pracowników objętych zwolnieniami grupowymi, a w szczególności liczba faktycznie zwolnionych. Dlatego dla potrzeb niniejszej analizy przyjęto zasadę, że każde zgłoszenie i zwolnienie odnotowane w konkretnym miesiącu I półrocza br. traktowane jest odrębnie, jako kolejny przypadek, czyli kolejny zakład pracy. Takie ujęcie wydaje się więc słuszne, co też znalazło odzwierciedlenie w opracowaniu.

Przedstawione w dalszej części analizy wyliczenia, np. według powiatów, sektora gospodarki, branży czy profilu działalności w wystarczającym stopniu ukazują omawianą problematykę w skali Wielkopolski.

Informacje dotyczące zwolnień grupowych gromadzone są w ramach statystyki publicznej. Dział 4 miesięcznego sprawozdania MPiPS-01 *Sprawozdanie o rynku pracy* (patrz poniższa tabela) obejmuje zgłoszenia, zwolnienia, w tym zwolnienia monitorowane. Tabela podzielona jest na przypadki zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym oraz stan na koniec miesiąca sprawozdawczego. Dodatkowy podział dotyczy sektorów, tj. prywatnego lub publicznego.

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ,									
ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa									
Powiatowy Urząd Pracy w		MPIPS – 01			Wysłać do 5 dnia roboczego każdego miesiąca z danymi za poprzedni miesiąc do wojewódzkiego urzędu pracy				
Numer identyfikacyjny REGON		Sprawozdanie o rynku pracy (za miesiąc)							
Gmina:		Miejscowość:			Powiat:				
Dział 4. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ I ZWOLNIENIA GRUPOWE, ZWOLNIENIA MONITOROWANE									
Wyszczególnienie		W miesiącu sprawozdawczym				W końcu miesiąca sprawozdawczego			
		z sektora publicznego		z sektora prywatnego		z sektora publicznego		z sektora prywatnego	
		zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby
0		1	2	3	4	5	6	7	8
Zgłoszenia zwolnień grupowych	01								
Zwolnienia grupowe	02					x	x	x	x
Zwolnienia monitorowane	03					x	x	x	x

W wierszach 01 i 02 wykazywana jest liczba zakładów i osób, do których mają zastosowanie przepisy art. 1 cytowanej wcześniej ustawy z dnia 13 marca 2003 roku. Tryb dokonywania zgłoszeń grupowych zwolnień reguluje art. 2 ust. 6 tejże ustawy. Rubryki 1-4, w wierszu 01, dotyczą zakładów i osób, zgłoszonych w miesiącu sprawozdawczym, natomiast rubryki 5–8 zakładów i osób, których zgłoszenia, według stanu w końcu miesiąca, są aktualne, tj. pomniejszone o te, z których realizacji pracodawca zrezygnował bądź zrealizował.

W wierszu 02 wykazywana jest liczba osób i zakładów, które dokonały (na podstawie wcześniejszych zgłoszeń) zwolnień, niezależnie od tego, czy osoby zwolnione zgłosiły się do powiatowego urzędu pracy. Tryb dokonywania grupowych zwolnień reguluje art. 4 ust. 1 ww. ustawy.

Ostatni wiersz, tj. 03 dotyczy zwolnień, o których mowa w art. 2 ust.1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 roku Nr 69, poz. 415 z późn. zm.), do których mają zastosowanie przepisy art. 70 tejże ustawy. W myśl powyższych przepisów zwolnienie monitorowane oznacza rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w związku z którym są świadczone usługi rynku pracy dla pracowników będących w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego, a także zagrożonych wypowiedzeniem.

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w niniejszym opracowaniu są:

- zestawienia zbiorcze przygotowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w oparciu o informacje przekazane przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego,
- sprawozdanie MPiPS-01 o *rynku pracy* - Dział 4,
- „Biuletyn Informacyjny WUP”,
- Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) z 2007 roku.

Wykorzystane i zaprezentowane dane statystyczne obejmują I półrocze 2012 roku i dotyczą terenu województwa wielkopolskiego.

Należy pamiętać, że na przestrzeni ostatnich kilku lat liczba zgłoszonych do zwolnienia pracowników za każdym razem była mniejsza, niż faktycznie zwolnionych. Niektóre zakłady pracy wycofywały się ze swoich pierwotnych planów, albo w całości albo w odniesieniu do części pracowników. Mimo ustawowego obowiązku informowania właściwych terytorialnie powiatowych urzędów pracy o zamierzonych zwolnieniach grupowych, niektórzy pracodawcy różnie traktowali ten obowiązek. Niemniej jednak, dzięki zaangażowaniu pracowników publicznych służb zatrudnienia sytuacja jest monitorowana i odnotowywana, stanowiąc źródło wiedzy o wielkopolskim rynku pracy.

Ze względu na znaczne zróżnicowanie bezrobocia w Polsce oraz w skali Wielkopolski, powszechnie znaną, trudną sytuację na rynku pracy związaną ze spowolnieniem gospodarczym, różnorodność zakładów pracy, a także biorąc pod uwagę zakres zgromadzonych danych, w niniejszym opracowaniu dokonano statystycznej ich analizy m.in. ze względu na wielkość zgłoszeń i zwolnień, okres w którym wystąpiły, zróżnicowanie terytorialne, sektor, branżę, profil działalności, przyczyny, a także działania podejmowane przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego w ramach łagodzenia negatywnych skutków zwolnień.

Szczegółowa analiza przyczyn i skutków zwolnień grupowych wymagałaby zgromadzenia dodatkowych danych. Jak wcześniej wspomniano, lokalne, w tym przypadku powiatowe rynki pracy w Wielkopolsce, charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem, przede wszystkim pod względem sytuacji gospodarczej. Trudno bowiem porównywać miasto Poznań, będące aglomeracją skupiającą największą liczbę firm z powiatem, na terenie którego funkcjonują jeden czy dwa duże zakłady pracy. Nie ulega wątpliwości, że zwolnienia grupowe mają w obu sytuacjach inny wymiar.

Jak wcześniej wspomniano analiza obejmuje I półrocze 2012 roku. Należy jednak wziąć pod uwagę, że ze względu na terminy wypowiedzeń w ramach zwolnień grupowych, dane dotyczące analizowanego okresu zawierają m.in. zwolnienia oraz zaniechania zwolnień, które zostały zgłoszone jeszcze w 2011 roku. Z tego samego względu, część zgłoszeń odnotowanych w rozpatrywanym okresie, zostanie zrealizowana po jednym, dwóch lub trzech miesiącach, a więc wykracza poza analizowany okres.

1. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ I ZWOLNIENIA WG LICZBY ZWALNIANYCH PRACOWNIKÓW

W 2010 roku pracodawcy zgłosili do wielkopolskich powiatowych urzędów pracy zamiar dokonania zwolnień grupowych dotyczących ogółem 3 800 osób, a więc blisko trzykrotnie mniej niż w 2009 roku, kiedy to odnotowano ponad 11 tys. zgłoszeń. W konsekwencji w 2010 roku 3 321 osób straciło pracę w wyniku zwolnień grupowych.

2011 rok przyniósł dwudziestoprocentowy wzrost liczby pracowników objętych zgłoszeniami zwolnień. Zakłady pracy zamierzały zwolnić ogółem 4 596 pracowników. Spośród tych zakładów, blisko 64% stanowiły firmy prywatne, a odsetek zwalnianych przez nie pracowników wyniósł 84% wszystkich zgłoszonych pracowników.

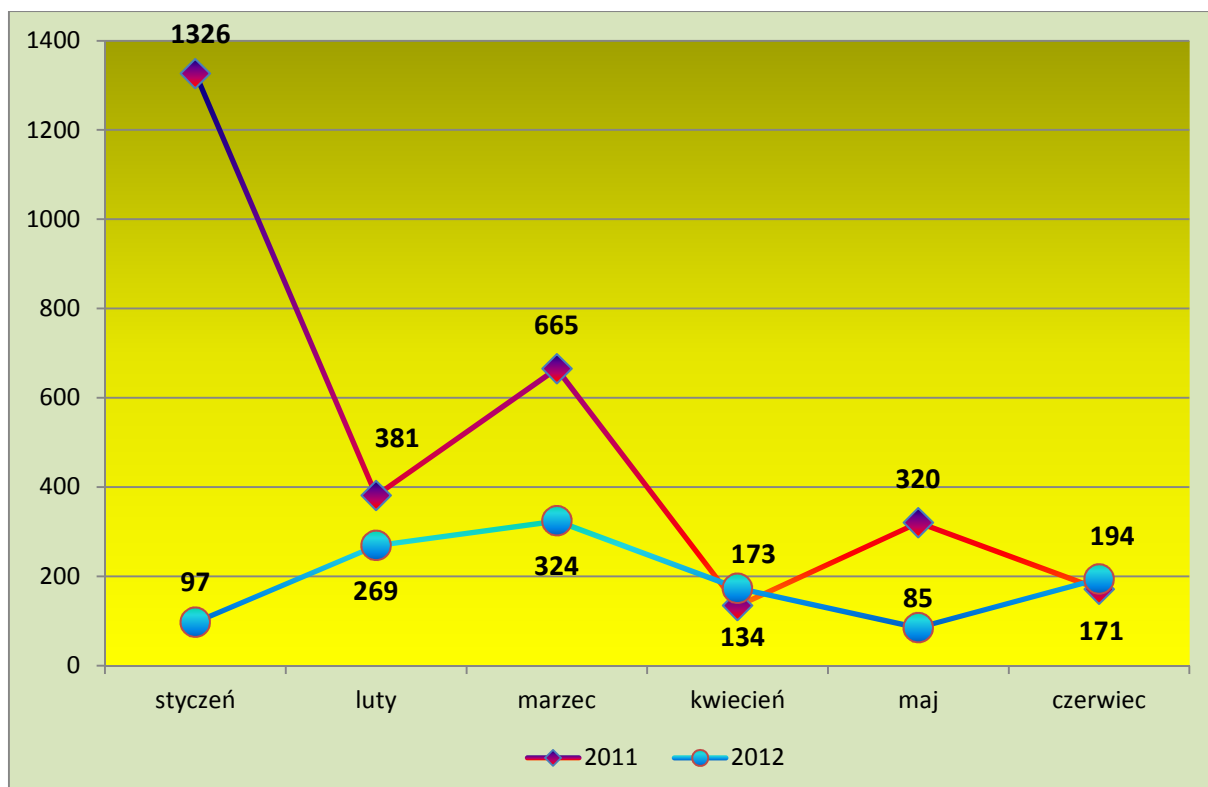
Na uwagę zasługuje fakt, że w 2011 roku, pomimo większej o 796 osób, liczby pracowników objętych zamiarem zwolnień, pracę w konsekwencji utraciło 3 098 pracowników, a więc o 223 osoby mniej niż w poprzednim roku.

Tabela 1. Zgłoszenia zwolnień grupowych i zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w I półroczu 2011 i 2012 roku

miesiąc	zgłoszenia zwolnień grupowych				zwolnienia grupowe			
	I półrocze				I półrocze			
	2011 rok		2012 rok		2011 rok		2012 rok	
	zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby
styczeń	8	1 326	7	97	15	124	15	60
luty	12	381	10	269	9	42	14	243
marzec	11	665	13	324	22	293	9	102
kwiecień	10	134	9	173	16	209	14	146
maj	6	320	3	85	15	405	13	183
czerwiec	15	171	10	194	23	412	10	82
Razem	62	2 997	52	1 142	100	1 485	75	816

W I półroczu 2012 roku pracodawcy z terenu Wielkopolski zgłosili zamiar zwolnienia ogółem 1 142 osób, a więc ponad dwukrotnie mniej pracowników niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, kiedy to odnotowano liczbę obejmującą ogółem 2 997 osób.

Wykres 1. Zgłoszenia zwolnień grupowych w Wielkopolsce w poszczególnych miesiącach I półrocza 2011 i 2012 roku

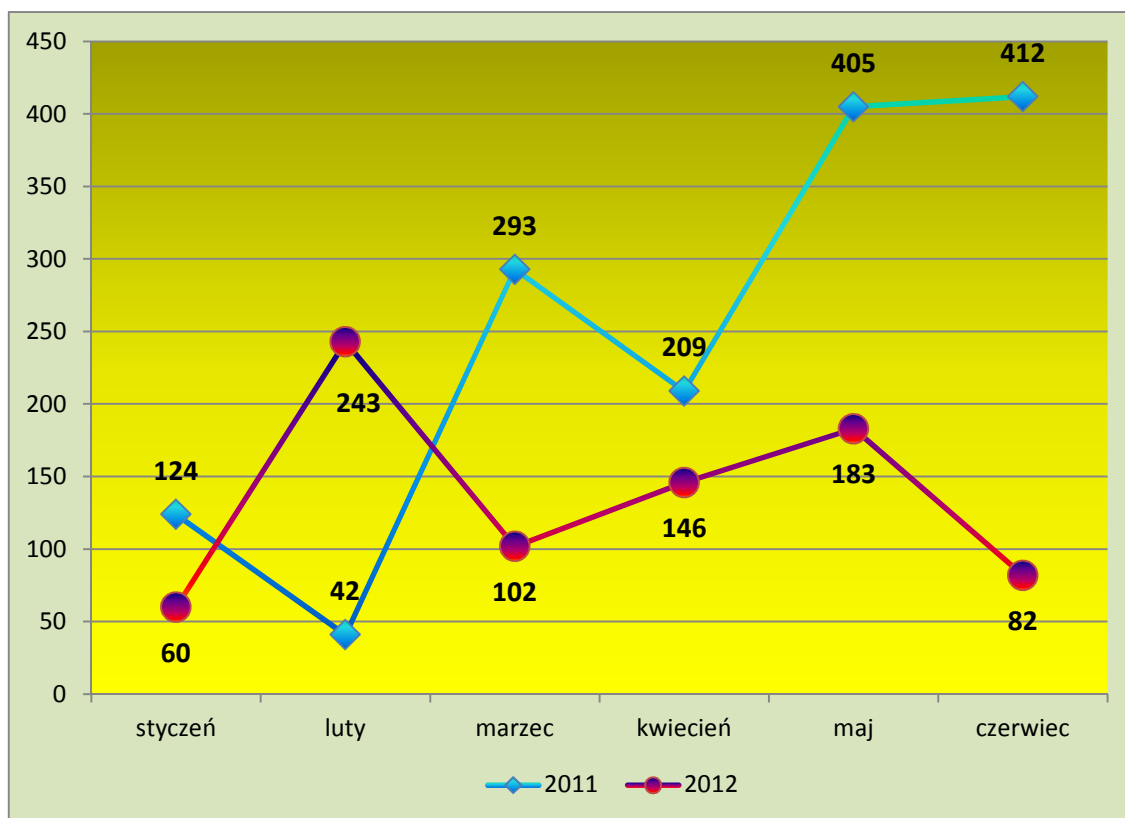

W I półroczu 2012 roku, a szczególnie w I kwartale, odnotowano zdecydowanie mniejszą liczbę zgłoszonych pracowników, wobec których zaplanowano zwolnienia (styczeń, luty i marzec razem - 690 osób) niż w analogicznym okresie roku ubiegłego (styczeń, luty i marzec razem - 2 372 osoby). W kwietniu oraz w czerwcu bieżącego roku wielkości te były porównywalne z poziomem w 2011 roku. W maju br. odnotowano mniej osób objętych zamiarem zwolnień niż w tym samym miesiącu roku ubiegłego.

Wielkości z początku 2012 roku mogą świadczyć o znacznej poprawie kondycji ekonomicznej firm, nie ulega bowiem wątpliwości, że decyzje o zwolnieniach są miarodajnym wskaźnikiem odzwierciedlającym położenie pracodawcy. Na koniec półrocza 2012 roku, w przeciwieństwie do czerwca ubiegłego roku, odnotowano wzrost zgłoszeń zwolnień.

W I półroczu 2012 roku na terenie Wielkopolski w ramach zwolnień grupowych pracę straciło ogółem 816 osób, a więc zdecydowanie mniej, niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, kiedy to zwolniono ogółem 1 485 osób.

Wykres 2. Zwolnienia grupowe zrealizowane w Wielkopolsce w poszczególnych miesiącach I półrocza 2011 i 2012 roku

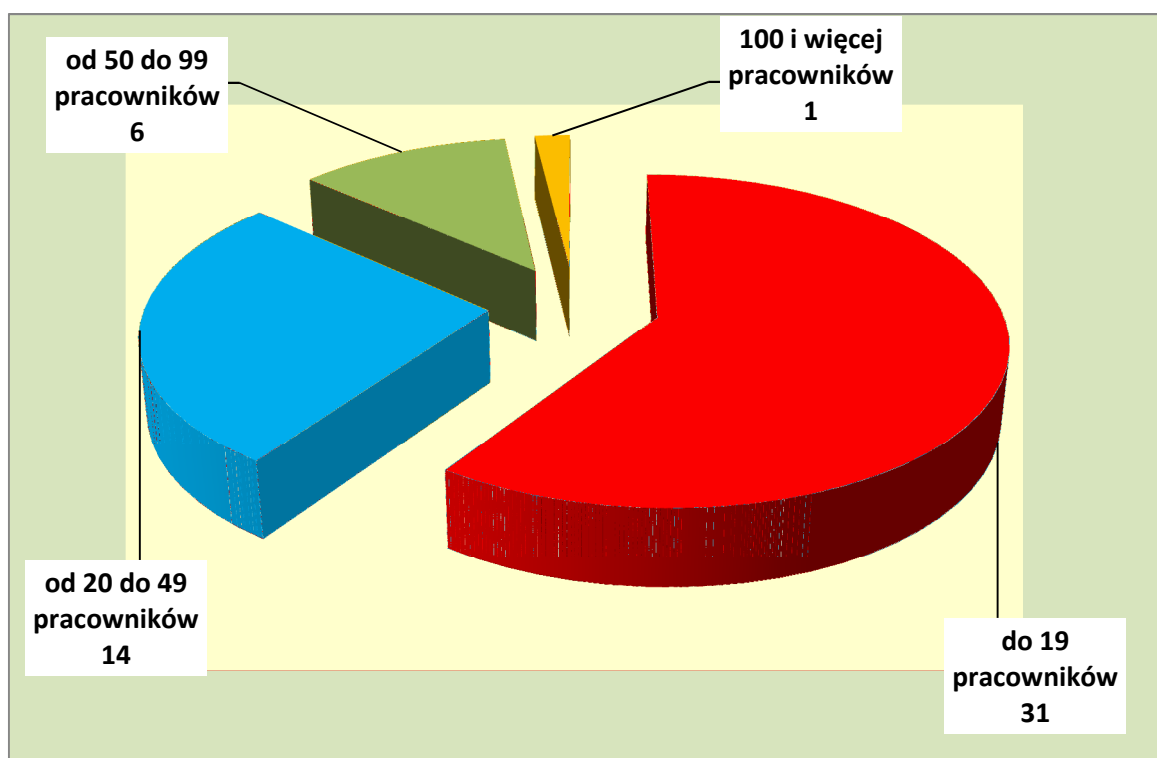
Porównując I półrocze 2011 i 2012 roku, wyraźnie widać, że skala dokonanych zwolnień w analizowanym okresie bieżącego roku, jest zdecydowanie mniejsza niż w ubiegłym. Jednakże wyraźnie widać zróżnicowanie poziomu zwolnień w poszczególnych miesiącach całego półrocza. O ile w styczniu wielkości utrzymują się na porównywalnym poziomie, to w lutym 2012 roku odnotowano znaczny wzrost. Z kolei w marcu sytuacja uległa odwróceniu – w bieżącym roku nastąpił znaczny spadek, a w ubiegłym znaczny wzrost. W kwietniu zanotowano podobną tendencję jak w lutym, przy czym w bieżącym roku wzrost nie był już tak znaczący. Maj był miesiącem, w którym zarówno w 2011 jak i 2012 roku zanotowano wzrost liczby zwolnionych pracowników. Należy jednak zauważyć, że w bieżącym roku był on nieporównywalnie

mniejszy. Koniec I półrocza to niewielki wzrost w 2011 i stosunkowo wysoki spadek w 2012 roku.

Analizując wszystkie przypadki dotyczące zgłoszeń zwolnień grupowych należy wziąć pod uwagę ich wielkość i charakter. Wielkość oznacza tu ogólną liczbę pracowników, wobec których zaplanowane zostały zwolnienia, natomiast charakter – częściową lub całkowitą (likwidacja, upadłość) redukcję stanu zatrudnienia.

Biorąc pod uwagę wielkość zgłoszeń oraz zwolnień, dane zostały ujęte w czterech przedziałach, co zostało przedstawione na poniższym wykresie. W omawianym I półroczu 2012 roku odnotowano tylko jeden przypadek, zgłoszenia obejmującego 100 i więcej pracowników. W marcu prywatny pracodawca z terenu powiatu rawickiego, o profilu działalności „produkcja maszyn dla górnictwa i do wydobywania oraz budownictwa”, w wyniku rozwiązania spółki i zamknięcia zakładu, zgłosił zamiar zwolnienia 121 pracowników.

Wykres 3. Ilość zakładów pracy w Wielkopolsce według liczby pracowników objętych zamiarem zwolnień w I półroczu 2012 roku

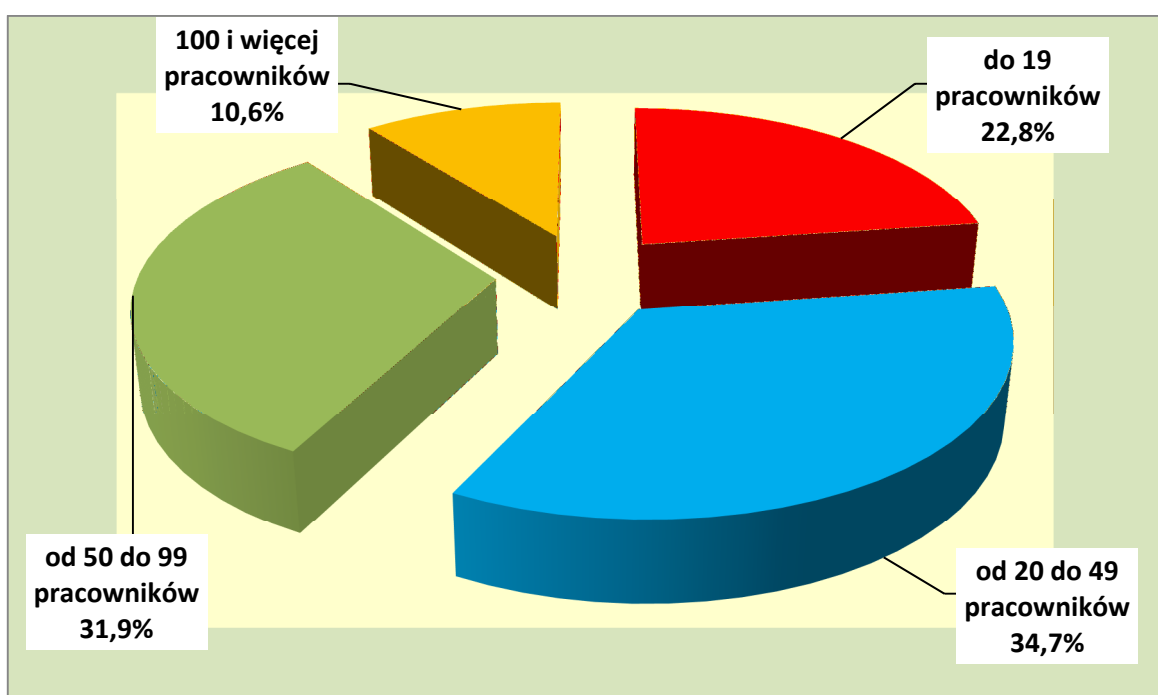

Biorąc pod uwagę liczbę zakładów pracy, jak wynika z powyższego wykresu, w zdecydowanej większości zgłoszenia dotyczyły zwolnień w najmniejszym przedziale,

tj. do 19 pracowników, przy czym odnotowano wśród nich zarówno pojedyncze przypadki (1 osoba), jak i zgłoszenia obejmujące maksymalną w tym przypadku liczbę, czyli 19 osób.

Ze względu na ogólną liczbę pracowników objętych zamiarem zwolnień, wskaźniki w poszczególnych przedziałach rozkładają się inaczej. Jak wykazano, najczęściej zakładów pracy odnotowano w przedziale do 19 pracowników, natomiast ogólna liczba zgłoszonych przez te zakłady pracowników stanowiła 22,8% (260 osób) całej populacji zgłoszonych do zwolnienia, co pokazuje poniższy wykres.

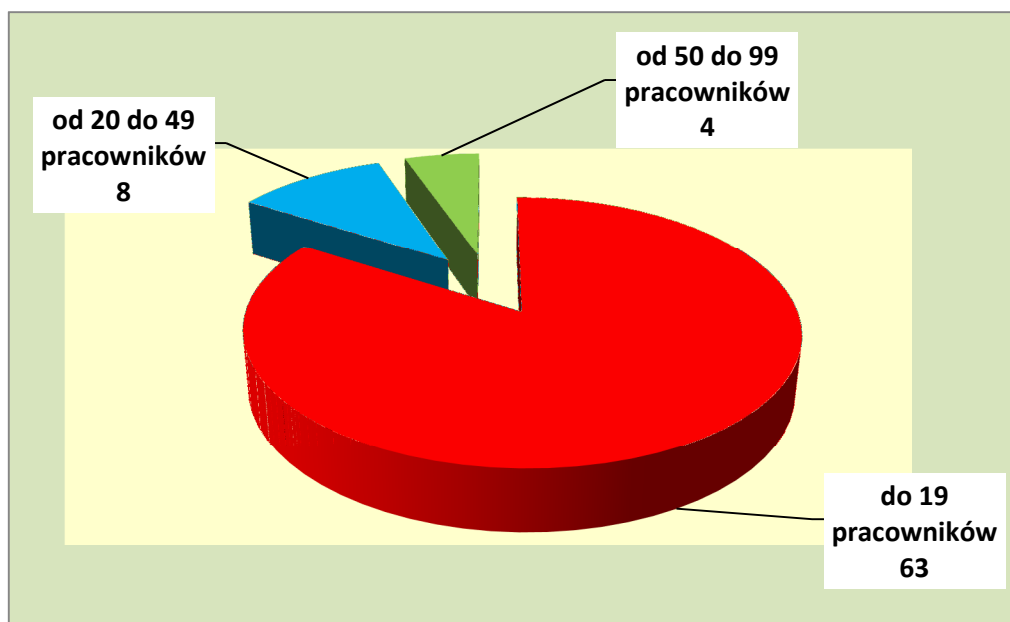
Wykres 4. Odsetek pracowników objętych zamiarem zwolnień w Wielkopolsce według poszczególnych przedziałów w I półroczu 2012 roku

Największy udział osób zgłoszonych do zwolnienia w całej populacji pracowników objętych zamiarem zwolnień w I półroczu bieżącego roku na terenie Wielkopolski odnotowano w przedziale od 20 do 49 pracowników (ogółem 397 osób). Niewiele mniejszy odsetek to osoby zgłoszone w przedziale od 50 do 99 pracowników (ogółem 364 osoby). Najmniejszy odsetek odnotowano w przedziale 100 i więcej pracowników (ogółem 121 osób).

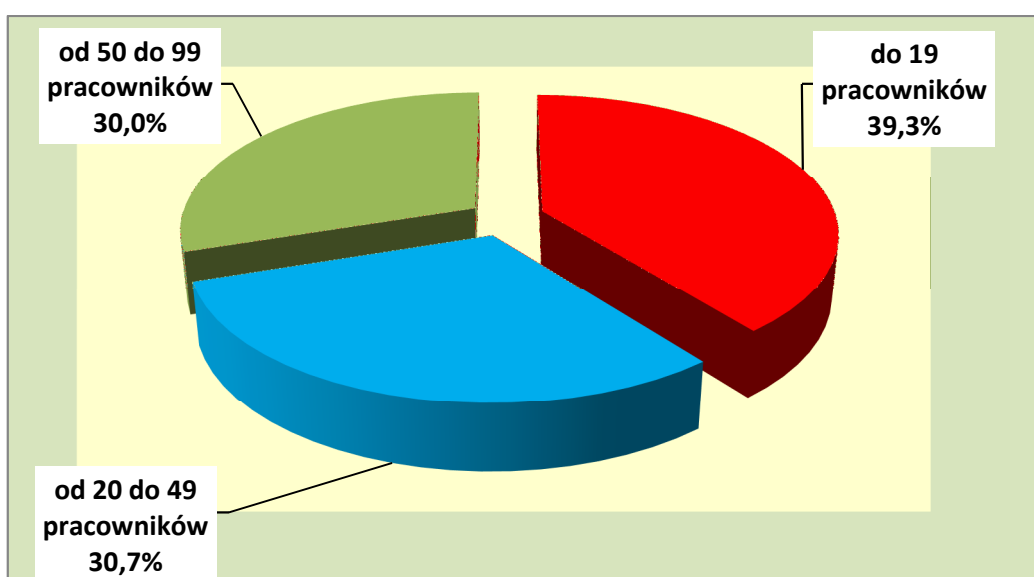
W przypadku dokonanych zwolnień grupowych z uwzględnieniem opisanych powyżej przedziałów, w okresie sprawozdawczym wśród 75 zakładów pracy nie wystąpiły zwolnienia z przedziału 100 i więcej pracowników. Największy udział odnotowano natomiast w przedziale do 19 pracowników, tj. 63 zakłady pracy.

Wykres 5. Ilość zakładów pracy w Wielkopolsce według liczby zwolnionych pracowników w I półroczu 2012 roku

Największy odsetek w całej populacji pracowników zwolnionych w I półroczu br., stanowią przypadki zakładów pracy, które zwolniły do 19 pracowników. W pozostałych przedziałach, tj. od 20 do 49 pracowników oraz od 50 do 99 pracowników, ilość zakładów jest zdecydowanie niższa. Nie odnotowano przypadków zakładów pracy, które dokonały zwolnień w przedziale 100 i więcej pracowników.

Wykres 6. Odsetek pracowników zwolnionych w Wielkopolsce według poszczególnych przedziałów w I półroczu 2012 roku

Biorąc pod uwagę liczbę pracowników, największy odsetek w całej populacji pracowników zwolnionych w I półroczu bieżącego roku, stanowią osoby zwolnione z zakładów pracy, które dokonały zwolnień w przedziale do 19 pracowników (ogółem 321 osób). W pozostałych przedziałach, tj. od 20 do 49 pracowników (ogółem 251 osób) oraz od 50 do 99 pracowników (ogółem 244 osoby), odsetek jest rozłożony równomiernie i wynosi ok. 30%. Jak wcześniej wspomniano, żaden zakład pracy nie dokonał zwolnienia 100 i więcej pracowników.

Poza zgłoszeniami zwolnień grupowych oraz faktycznie dokonanymi zwolnieniami, gromadzone są również dane dotyczące liczby osób w stosunku do których zaniechano zwolnień, tzn. pracodawca wycofał się z wcześniejszego zamiaru ich dokonania. W analizowanym okresie odnotowano 23 takie przypadki, obejmujące ogółem 655 osób. Zgłoszenia zaniechania zwolnień, obejmujące największą liczbę pracowników wystąpiły w styczniu 2012 roku, a więc dotyczyły zamiaru zwolnień zgłoszonego jeszcze w 2011 roku. Spośród zakładów, które zaniechały zwolnień, w przypadku trzech firm dotyczyło to znacznej liczby pracowników. Jeden z prywatnych zakładów pracy, z powiatu poznańskiego działający wg PKD w branży „hotele i podobne obiekty zakwaterowania”, odstąpił od zamiaru zwolnień wobec 247 osób. Jednocześnie, jak wynika ze zgromadzonych danych, już miesiąc później, tj. w lutym 2012 roku ponownie zgłosił zamiar dokonania zwolnień, tym razem 53 pracowników, których w konsekwencji zwolnił w tym samym miesiącu.

Natomiast prywatny zakład pracy, z powiatu leszczyńskiego, zajmujący się wg PKD „produkcją elektrycznego sprzętu oświetleniowego”, zaniechał zrealizowania zwolnień wobec 134 pracowników. Jednakże, część zgłoszenia została zrealizowana, bowiem jak wynika ze zgromadzonych danych, w okresie od stycznia do kwietnia 2012 roku, pracę straciło ogółem 11 osób zatrudnionych dotychczas w tej firmie.

Z kolei prywatny zakład pracy z powiatu poznańskiego, zajmujący się wg PKD „produkcją pozostałych maszyn ogólnego stosowania” zaniechał zwolnienia 85 pracowników. W analizowanym okresie nie odnotowano zgłoszeń a także zwolnień dotyczących tego pracodawcy.

Pozostałe przypadki w zdecydowanej większości dotyczyły zaniechania zwolnień wobec pojedynczych pracowników.

Omawiając zagadnienia dotyczące zaniechania zwolnień, warto w tym miejscu przytoczyć również przypadki odnotowane w powiecie chodzieskim. Pierwotnie 6 publicznych zakładów pracy (przedszkola), zgłosiło zamiar zwolnień grupowych. Trzy

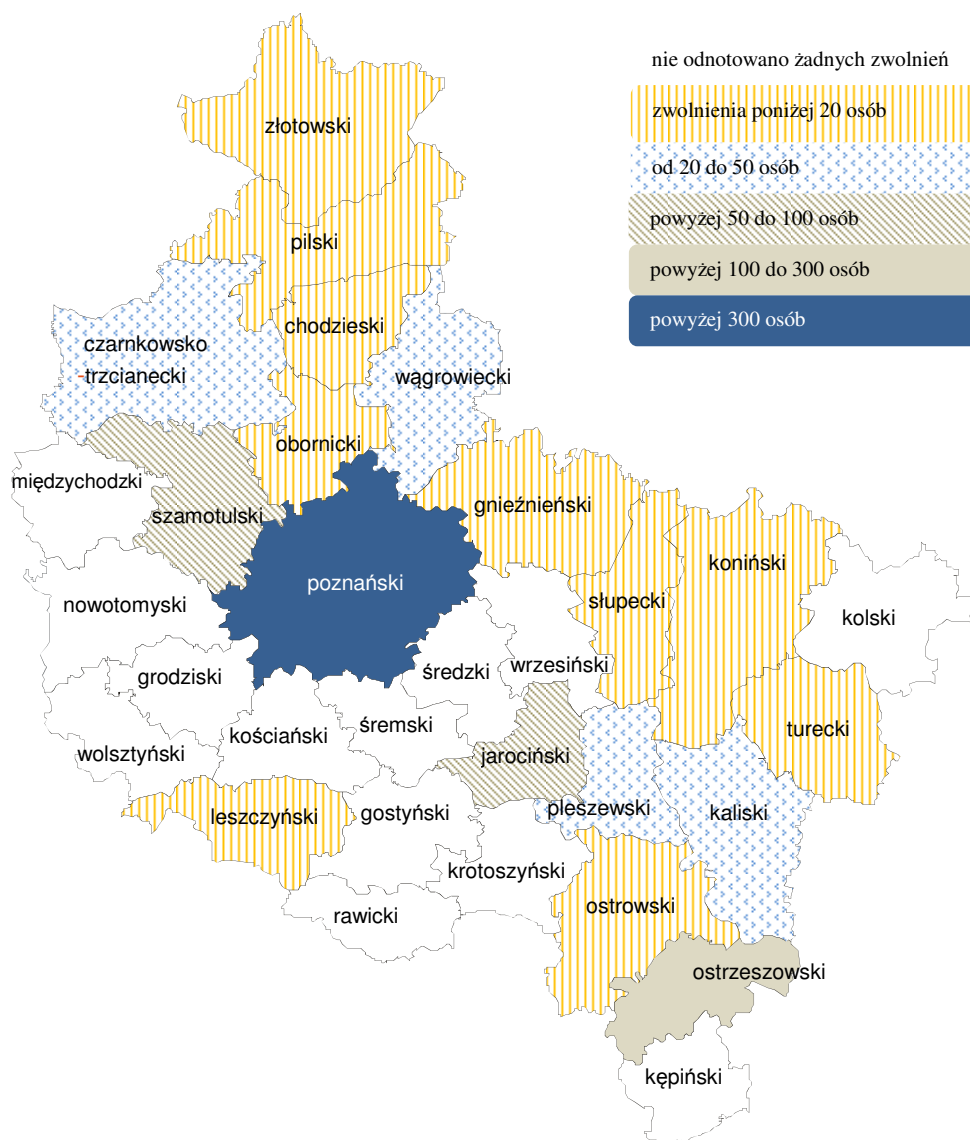
przypadki, obejmujące odpowiednio 32, 30 i 23 pracowników, zgłoszono w kwietniu 2012 roku. Kolejne 3 - w maju, obejmujące odpowiednio 23, 24 i 23 pracowników. Jak wynika ze zgromadzonych danych, już w maju 2012 roku odstąpiono od kwietniowego zgłoszenia, a jednocześnie do końca I półrocza 2012 roku nie zanotowano zwolnień związanych z majowym zgłoszeniem.

Z powyższego wynika, że nie zawsze zgłaszane pierwotnie przez pracodawców zapowiedzi zwolnień grupowych są w konsekwencji zrealizowane lub nie są realizowane w całości.

2. ZRÓŻNICOWANIE TERYTORIALNE ZGŁOSZEŃ I ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH

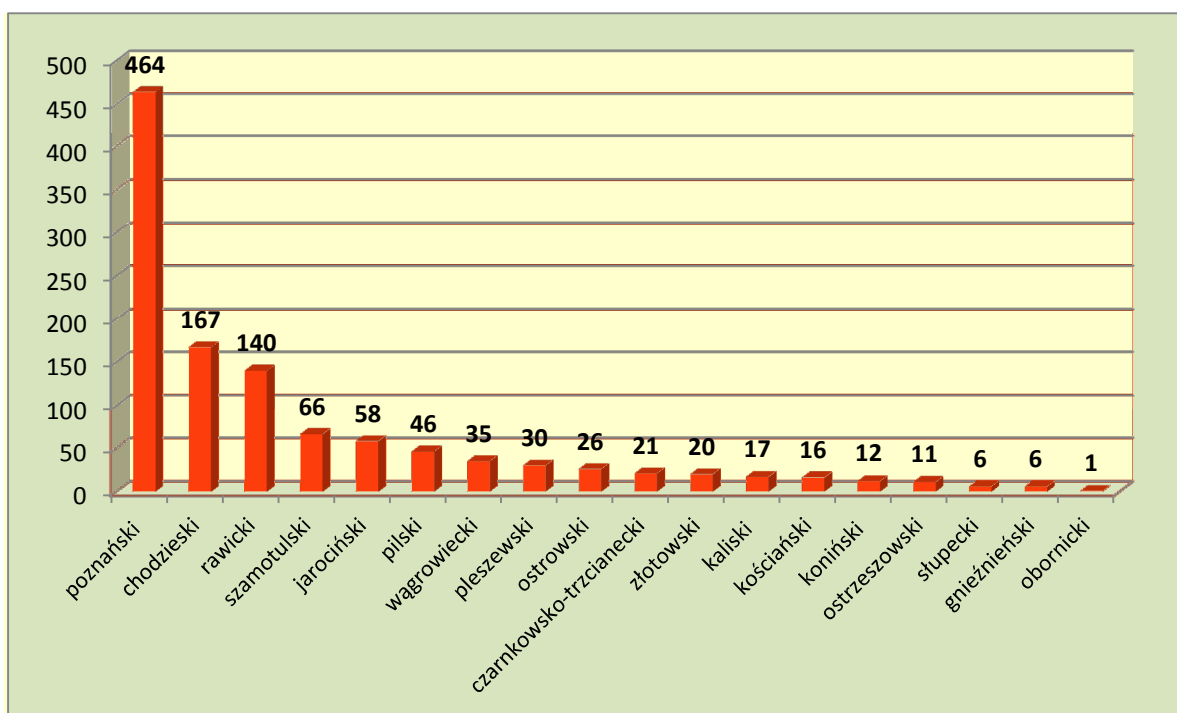
Ze względu na fakt, że w statystyce publicznej w zakresie bezrobocia rejestrowanego podstawową jednostką stanowi powiat, zgłoszenia i zwolnienia grupowe w I półroczu 2012 roku przedstawiono właśnie z uwzględnieniem takiego podziału, przy czym dane dotyczące powiatów: kaliskiego, konińskiego, leszczyńskiego oraz poznańskiego nie zostały rozróżnione na dwa powiaty, tj. powiat ziemski i miasto na prawach powiatu tzw. powiat grodzki.

Wykres 7. Zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w I półroczu 2012 roku wg ogólnej liczby zwolnionych osób

Spośród 31 powiatów województwa wielkopolskiego zgłoszenia odnotowano na terenie 18. Również na terenie 18 powiatów dokonano zwolnień. W przypadku 11 powiatów nie stwierdzono żadnych przypadków zgłoszeń i zwolnień. W okresie sprawozdawczym w dwóch powiatach wystąpiły zgłoszenia przy jednoczesnym braku zwolnień (kościański i rawicki) a w powiatach leszczyńskim i tureckim wystąpiły zwolnienia natomiast nie odnotowano zgłoszeń.

Wykres 8. Liczba zgłoszonych pracowników w ramach zwolnień grupowych według powiatów województwa wielkopolskiego w I półroczu 2012 roku

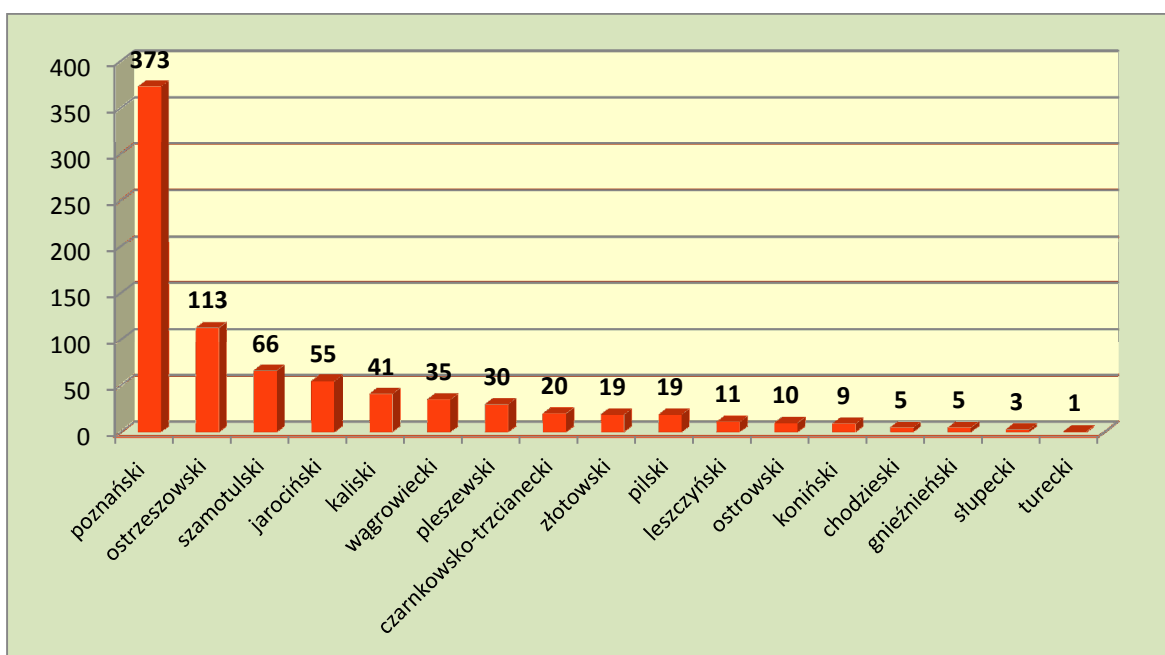

Najliczniejszą grupę pracowników objętych zamiarem zwolnień odnotowano w powiecie poznańskim, ogółem 464 osoby (zgłoszone przez 16 zakładów), co stanowi 40,6% całej populacji. W tym powiecie zwolniono również najwięcej, 373 osoby, tj. 45,7% wszystkich zwolnionych w rozpatrywanym okresie (zwolnień dokonały 23 firmy). Przytaczając te wielkości należy pamiętać, że teren powiatu poznańskiego, a w szczególności miasto Poznań, stanowi największe w Wielkopolsce skupisko podmiotów gospodarczych, oraz że poziom bezrobocia jest tu najniższy w kraju. Na koniec czerwca 2012 roku stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim wyniosła 9,1% i była najniższa w Polsce. W Poznaniu odnotowano stopę bezrobocia na poziomie 3,9%. W związku z tym operowanie jedynie wielkościami dotyczącymi ogólnej liczby

zwalnianych osób na danym terenie bez uwzględnienia panującej na nim sytuacji gospodarczej nie odzwierciedla rzeczywistego obrazu lokalnego (powiatowego) rynku pracy.

Stosunkowo znaczną ilość zgłoszonych do zwolnienia pracowników odnotowano na terenie powiatów chodzieskiego – 167 osób oraz rawickiego – 140 osób. W pierwszym przypadku chodzi o 155 pracowników oświaty, a dokładniej mówiąc zatrudnionych w 6 publicznych przedszkolach. Przyczyną zwolnień jest likwidacja placówek jako jednostek samorządu terytorialnego i ich prywatyzacja. W związku z tym część pracowników zostanie zatrudnionych z dniem 1 września 2012 roku na nowych warunkach. Należy zaznaczyć, że w analizowanym okresie nie wykazano zwolnień związanych z tymi zgłoszeniami, a jednocześnie, o czym wspomiano wcześniej, w przypadku trzech przedszkoli zaniechano dokonania zwolnień wobec wszystkich, tj. 85 pracowników. Natomiast drugi przypadek odnosi się do – również wspomnianego już wcześniej w niniejszym opracowaniu – największego zgłoszenia zwolnień grupowych odnotowanego w Wielkopolsce w I półroczu 2012 roku. W związku z rozwiązaniem spółki i likwidacją zakładu produkującego maszyny dla górnictwa, prywatny przedsiębiorca zgłosił zamiar zwolnienia (od maja do końca lipca) 121 osób. Do końca czerwca bieżącego roku nie odnotowano żadnych zwolnień związanych z tym zgłoszeniem.

Wykres 9. Liczba zwolnionych pracowników według powiatów województwa wielkopolskiego w I półroczu 2012 roku

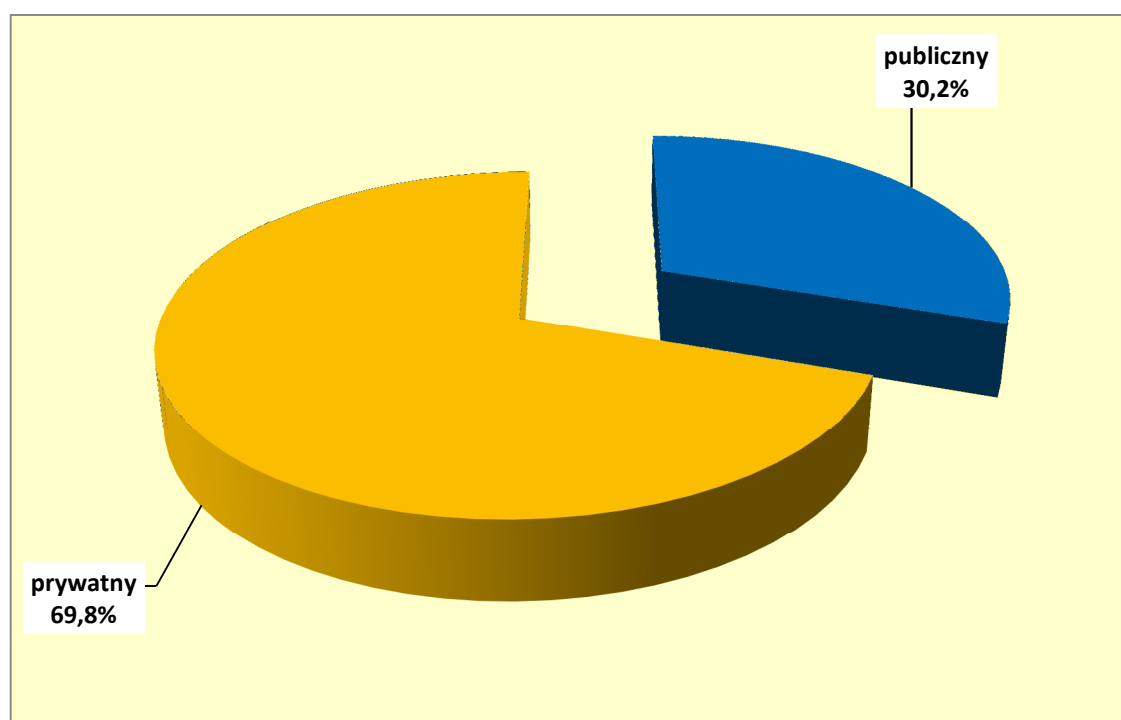
W pozostałych powiatach, pomijając te w których nie odnotowano żadnych zgłoszeń i zwolnień, wystąpiły różne wielkości, dotyczące zarówno liczby zgłoszonych do zwolnienia pracowników, jak i liczby faktycznie zwolnionych. Dokładne dane przedstawiono na wykresach 8 i 9.

3. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH I ZWOLNIENIA ZE WZGLĘDU NA SEKTOR GOSPODARKI

Sektor publiczny to znacząca część gospodarki narodowej na poziomie państwowym, regionalnym oraz lokalnym, dostarczająca dóbr i usług dla państwa i obywateli, przede wszystkim w zakresie opieki społecznej, bezpieczeństwa narodowego i planowania zagospodarowania przestrzeni. Do sektora publicznego zalicza się wszystkie jednostki organizacyjne, w których własność Skarbu Państwa lub samorządu stanowi udział większy niż 50%. Do najważniejszych form organizacji sektora publicznego należą instytucje państwowe czy przedsiębiorstwa państwowe.

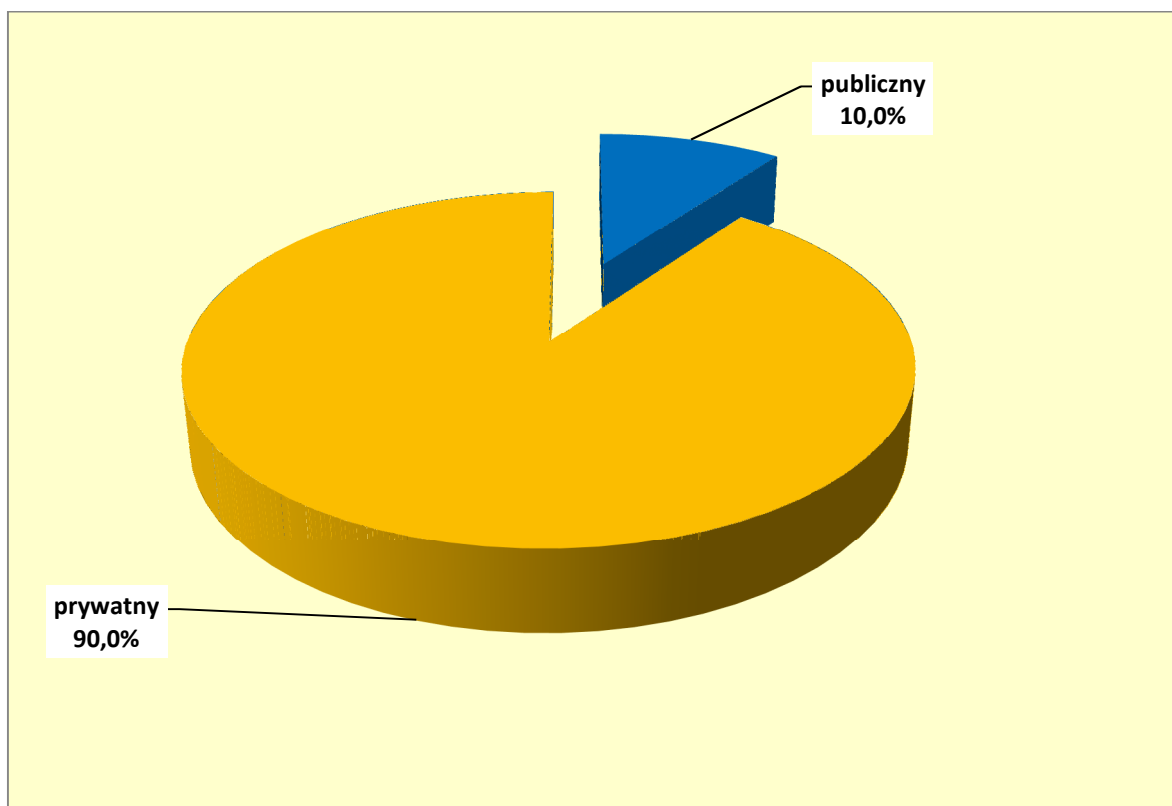
Natomiast sektor prywatny obejmuje część gospodarki narodowej, która nie jest finansowana ani kapitałem państwowym ani samorządowym. Są to przedsiębiorstwa oraz organizacje gospodarcze należące do osób prywatnych. Do sektora prywatnego zalicza się również te przedsiębiorstwa, w których państwo lub samorząd posiada mniej niż 50% wszystkich udziałów.

Wykres 10. Odsetek pracowników zgłoszonych do zwolnienia w Wielkopolsce w I półroczu 2012 roku, według sektora gospodarki

W analizowanym okresie I półrocza 2012 roku, na terenie Wielkopolski na 52 przypadki zgłoszeń zwolnień grupowych w 19 przypadkach dokonane zostały przez zakłady pracy należące do sektora publicznego, natomiast pozostałe 33 do sektora prywatnego. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę zgłoszonych pracowników, spośród 1 142 osób, blisko 70% (797 osób) stanowiły zgłoszenia w prywatnych zakładach pracy. Zgłoszenia w sektorze publicznym objęły 345 osób, czyli około 30%.

Wykres 11. Odsetek pracowników zwolnionych w Wielkopolsce w I półroczu 2012 roku, według sektora gospodarki

Na 75 zrealizowanych zwolnień grupowych, 13 dokonały zakłady z sektora publicznego, natomiast 62 z prywatnego. Zwolnionych zostało ogółem 816 osób, z tego 734 osoby z zakładów należących do sektora prywatnego, co daje blisko 90% całej populacji zwolnionych. Pozostałe 10%, tj. 82 osoby, zwolnione zostały z zakładów z sektora publicznego.

Warto zwrócić uwagę, że przypadki zarówno zgłoszeń, jak i zwolnień grupowych w sektorze publicznym dotyczą w zdecydowanej większości od jednego do kilkunastu pracowników. W analizowanym okresie odnotowano jeden przypadek publicznego

zakładu pracy, który zgłosił zamiar zwolnień w przedziale pomiędzy 50 – 99 pracowników. W kwietniu na terenie powiatu poznańskiego w wyniku likwidacji schroniska, pracę straciły 54 osoby, co zostało również potwierdzone w danych dotyczących zwolnień.

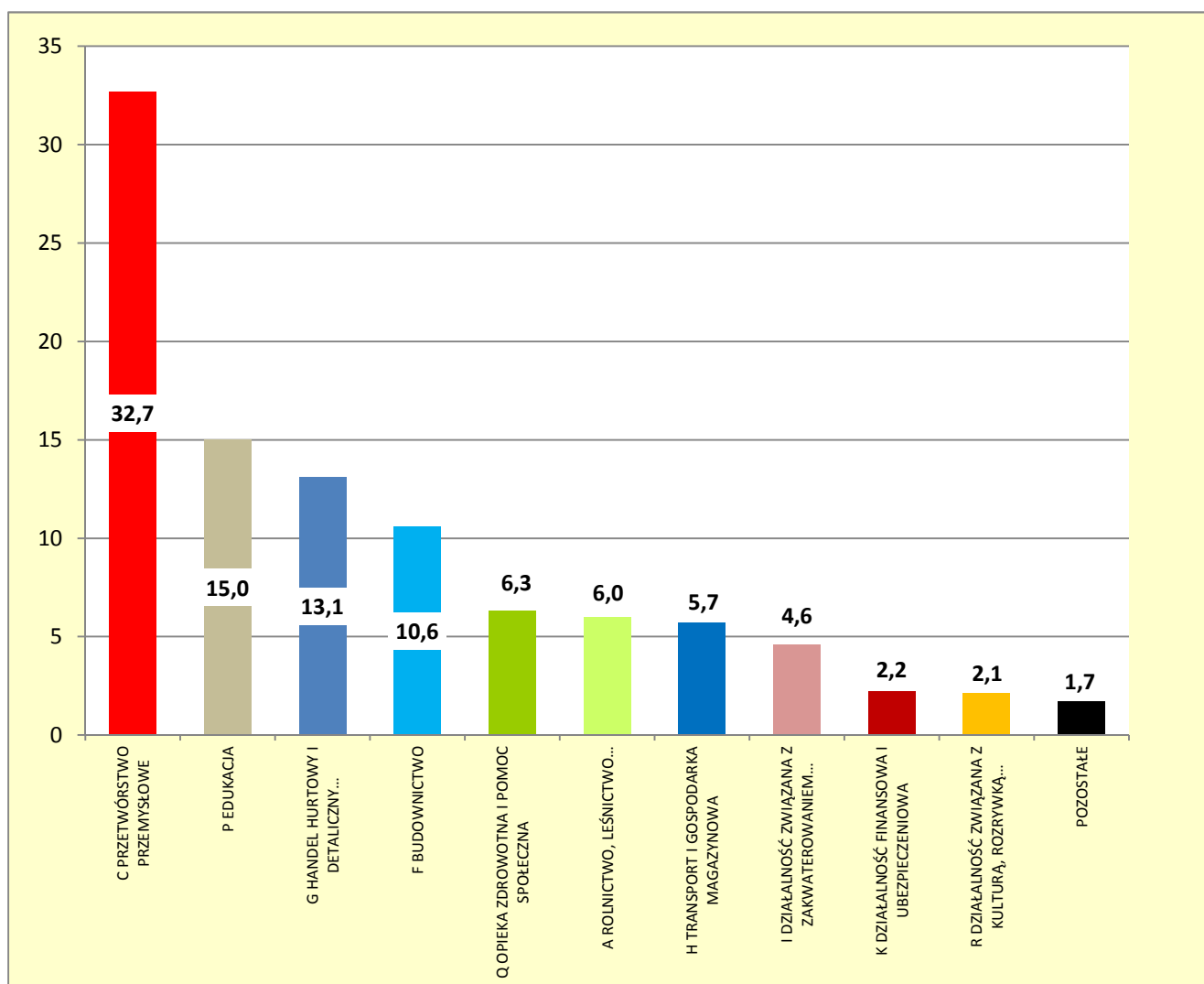
Zgłoszenia w sektorze publicznym obejmujące od 20 – 49 pracowników, pochodziły z 6 publicznych przedszkoli z powiatu chodzieskiego, z zakładu na terenie powiatu poznańskiego (uprawy rolne i hodowla zwierząt, 40 osób) oraz z jednej ze spółek PKP na terenie powiatu ostrowskiego (20 osób).

Natomiast wszystkie przypadki zrealizowanych zwolnień w sektorze publicznym, poza wspomnianą likwidacją schroniska, zawierają się w najniższym przedziale, tj. do 19 pracowników.

4. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH I ZWOLNIENIA ZE WZGLĘDU NA CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI PRACODAWCY

Kolejnym kryterium, według którego podzielono zakłady pracy, które w I półroczu 2012 roku zgłosiły zamiar zwolnień grupowych oraz które zrealizowały zwolnienia jest podział według poszczególnych grup Polskiej Klasyfikacji Działalności z 2007 roku. Klasyfikacja ta została wprowadzona w życie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 z późn. zm.) i zastąpiła dotychczasową z 2004 roku.

Wykres 12. Procentowy udział pracowników objętych zamiarem zwolnień grupowych w I półroczu 2012 roku na terenie Wielkopolski wg rodzaju działalności pracodawcy (PKD 2007)

Spośród całej populacji 1 142 osób objętych zamiarem zwolnień, najliczniejszą grupę stanowili pracownicy zakładów pracy działających w przetwórstwie przemysłowym (sekcja C). Łącznie zgłoszono tu zamiar zwolnienia 373 osób, co stanowi około 1/3 ogółu. Należy zaznaczyć, że w tej sekcji zawiera się znaczna liczba grup i klas dotyczących różnego rodzaju produkcji. Kolejną najliczniej reprezentowaną grupą jest edukacja (sekcja P) – ogółem 171 osób, tj. 15,0%.

Najmniej zgłoszonych osób odnotowano z zakładów prowadzących działalność w zakresie usług administrowania (sekcja N) – 10 osób, administracji publicznej (sekcja O) – 8 osób oraz w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz (sekcja D) – 1 osoba. Odsetek tych trzech grup łącznie nie przekroczył 2% ogółu zgłoszeń zwolnień.

Szczegółowe dane dotyczące liczby pracowników w ramach zgłoszeń zwolnień grupowych, z uwzględnieniem podziału wg trzeciego poziomu PKD, tj. grup, zostały zaprezentowane w tabeli 2.

Tabela 2. Liczba osób zgłoszonych do zwolnienia w ramach zwolnień grupowych w Wielkopolsce w I półroczu 2012 roku wg rodzaju działalności pracodawcy

SEKCJA	GRUPA	NAZWA GRUPOWANIA	LICZBA OSÓB
A ROLNICTWO, LEŚNICTWO...	01.5	uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)	69
C PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	10.4	produkcja olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego	47
	16.1	produkcja wyrobów tartacznych	19
	21.2	produkcja leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	3
	23.6	produkcja wyrobów z betonu, cementu i gipsu	78
	25.4	produkcja broni i amunicji	12
	25.9	produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych	93
	28.9	produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia	121
D WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ...	35.2	wytwarzanie paliw gazowych; dystrybucja i handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym	1
F BUDOWNICTWO	41.2	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	11
	42.1	roboty związane z budową dróg kołowych i szynowych	85

	43.2	wykonywanie instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych	25
G HANDEL HURTOWY I DETALICZNY...	45.2	konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli	56
	46.3	sprzedaż hurtowa żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	12
	46.4	sprzedaż hurtowa artykułów użytku domowego	65
	47.2	sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzonych w wyspecjalizowanych sklepach	17
H TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	49.1	transport kolejowy pasażerski międzymiastowy	25
	49.3	pozostały transport lądowy pasażerski	12
	52.2	działalność usługowa wspomagająca transport	26
	53.1	działalność pocztowa objęta obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (operatora publicznego)	2
I DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM...	55.1	hotele i podobne obiekty zakwaterowania	53
K DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	64.1	pośrednictwo pieniężne	25
N DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA...	82.1	działalność związana z administracyjną obsługą biura, włączając działalność wspomagającą	4
	82.2	działalność centrów telefonicznych (call center)	6
O ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA...	84.1	administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna	8
P EDUKACJA	85.1	wychowanie przedszkolne	155
	85.4	szkoły policealne oraz wyższe	16
Q OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	86.1	działalność szpitali	18
	87.9	pozostała pomoc społeczna z zakwaterowaniem	54
R DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ...	90.0	działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	10
	93.1	działalność związana ze sportem	14

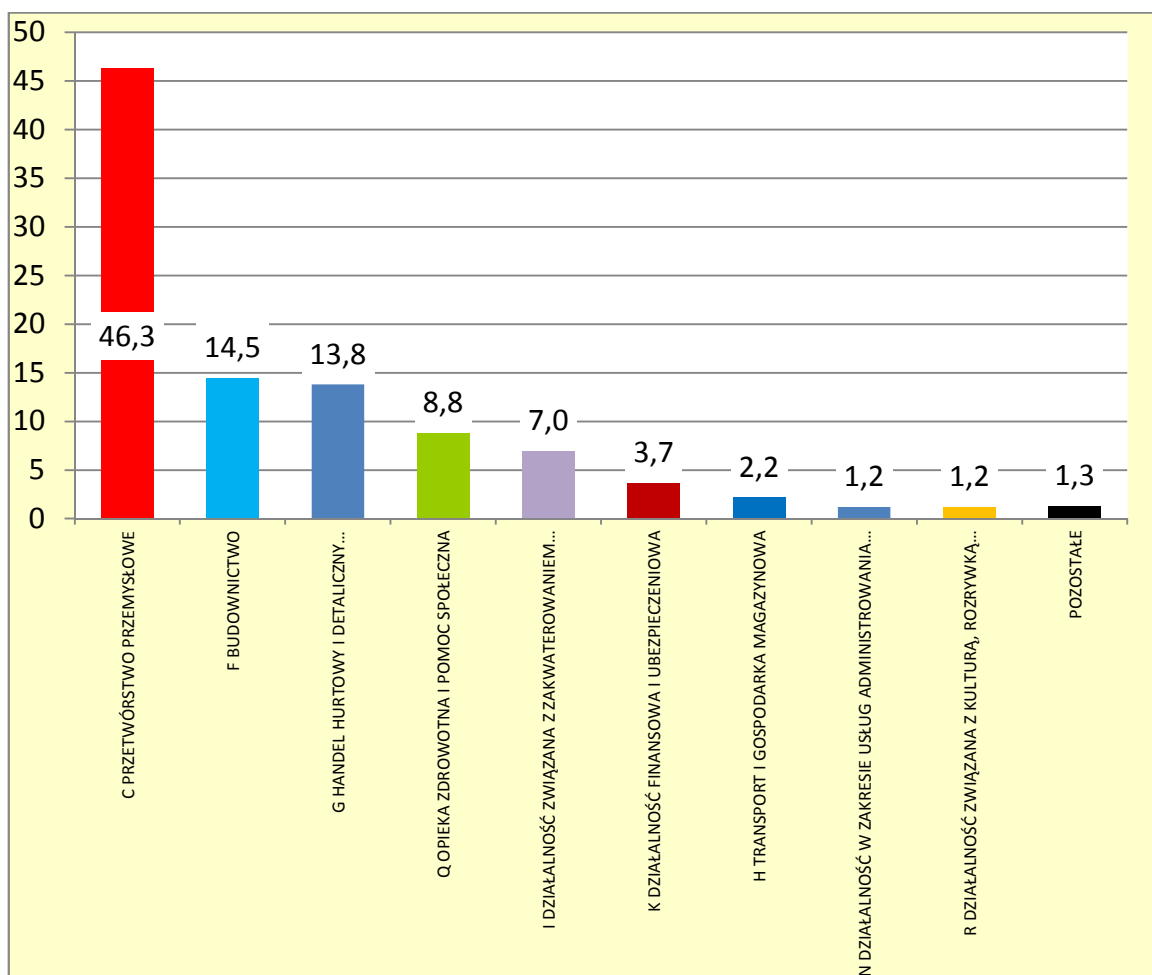
Dane: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

Wśród wszystkich zwolnionych w Wielkopolsce w I półroczu 2012 roku najliczniejszą grupę stanowili zwolnieni z zakładów pracy działających w przetwórstwie

przemysłowym (sekcja C). Łącznie zwolniono 378 osób, co stanowi 46,3% ogółu zwolnionych. Pozostałe najliczniej reprezentowane grupy to pracownicy zakładów budownictwa (sekcja F) – 118 osób, tj. 14,5% oraz handlu (sekcja G) – 113 osób, tj. 13,8% całej populacji.

Najmniej zwolnień odnotowano w zakładach prowadzących działalność w zakresie administracji publicznej (sekcja O) – 5 osób, działalności profesjonalnej... (sekcja M) – 4 osoby oraz w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w gaz (sekcja D) – 1 osoba. Odsetek tych trzech grup łącznie wyniósł 1,3% ogółu zwolnionych pracowników.

Wykres 13. Procentowy udział pracowników, którzy utracili pracę w wyniku zwolnień grupowych w I półroczu 2012 roku na terenie Wielkopolski wg rodzaju działalności pracodawcy (PKD 2007)

Szczegółowe dane dotyczące liczby zwolnionych osób, z uwzględnieniem podziału według trzeciego poziomu PKD, tj. grup - zostały zaprezentowane w tabeli 3.

Tabela 3. Liczba osób zwolnionych w ramach zwolnień grupowych w Wielkopolsce w I półroczu 2012 roku wg rodzaju działalności pracodawcy (PKD 2007)

SEKCJA	GRUPA	NAZWA GRUPOWANIA	LICZBA OSÓB
C PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	10.4	produkcja olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego	47
	13.2	produkcja tkanin	7
	16.1	produkcja wyrobów tartacznych	19
	21.2	produkcja leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	1
	22.2	produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych	2
	23.6	produkcja wyrobów z betonu, cementu i gipsu	78
	25.4	produkcja broni i amunicji	12
	25.9	produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych	92
	27.4	produkcja elektrycznego sprzętu oświetleniowego	11
	29.3	produkcja części i akcesoriów do pojazdów silnikowych	109
D WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ...	35.2	wytwarzanie paliw gazowych; dystrybucja i handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym	1
F BUDOWNICTWO	41.2	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	4
	42.1	roboty związane z budową dróg kołowych i szynowych	75
	42.2	roboty związane z budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych elektroenergetycznych	14
	43.2	wykonywanie instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych	25
G HANDEL HURTOWY I DETALICZNY	46.3	sprzedaż hurtowa żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	9
	46.4	sprzedaż hurtowa artykułów użytku domowego	65
	46.7	pozostała wyspecjalizowana sprzedaż hurtowa	1
	46.9	sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	2
	47.2	sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	12
	47.6	sprzedaż detaliczna wyrobów związanych z kulturą i rekreacją prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	4

	47.7	sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	20
H TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	49.4	transport drogowy towarów oraz działalność usługowa związana z przewoźnikami	15
	53.1	działalność pocztowa objęta obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (operatora publicznego)	3
I DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z AKWATEROWANIEM...	55.1	hotele i podobne obiekty zakwaterowania	57
K DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	64.1	pośrednictwo pieniężne	11
	65.1	ubezpieczenia	19
M DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	74.2	działalność fotograficzna	4
N DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA...	82.1	działalność związana z administracyjną obsługą biura, włączając działalność wspomagającą	4
	82.2	działalność centrów telefonicznych (call center)	6
O ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA...	84.1	administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna	5
Q OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	86.1	działalność szpitali	18
	87.9	pozostała pomoc społeczna z zakwaterowaniem	54
R DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ...	90.0	działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	10

Dane: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

5. PRZYCZYNY ZAMIARU DOKONANIA ZWOLNIENÍ GRUPOWYCH

Główną przyczyną dotyczącą zamiaru dokonania zwolnień grupowych, wskazywaną przez pracodawców, są trudności finansowe. Ponadto, na podstawie zgromadzonych danych można wyodrębnić dwie grupy przyczyn, tj. związane z likwidacją zakładu i przyczyny skutkujące jedynie częściową redukcją zatrudnienia.

Spółród 52 przypadków zgłoszeń odnotowanych w I półroczu 2012 roku na terenie Wielkopolski, w 12 przypadkach przyczyną była likwidacja lub upadłość zakładu. W pozostałych przypadkach najczęściej wskazywano:

- zmiany organizacyjne,
- rosnące straty i koszty, konkurencja,
- reorganizacja struktury przedsiębiorstwa,
- zmniejszenie o 30% gruntów rolnych,
- przyczyny ekonomiczne, optymalizacja zatrudnienia,
- sytuacja ekonomiczna,
- restrukturyzacja, restrukturyzacja zatrudnienia,
- spadek zamówień,
- zakończenie współpracy z klientem strategicznym,
- wdrożenie projektów modernizacyjnych,
- reorganizacja funkcjonowania podmiotu leczniczego.

Odnutowano także bardziej obszerne uzasadnienia zwolnień, takie jak:

- reorganizacja zakładu pracy oraz potrzeba dostosowania struktury i stanu zatrudnienia do nowego modelu biznesowego zarządzania strukturami promocyjno-marketingowymi i rozwojowymi,
- spadek realizowanych kontraktów oraz sytuacja ekonomiczna w sektorze budownictwa drogowego skutkującą: likwidacją lub restrukturyzacją jednostek organizacyjnych spółki, zmianami w zakresie polityki sprzętowej oraz realizowaniem robót podwykonawcami,
- przyczyny ekonomiczne: spadek ilości zakontraktowanych zadań, niezgodny z oczekiwaniami wynik finansowy spółki za 2011r., wycofanie z eksploatacji części nierentownego sprzętu, decyzja o "zakupie usług na zewnątrz" oraz organizacyjne: dążenie do wprowadzenia racjonalnej struktury zatrudnienia,

- zmiany organizacyjne związane z faktem włączenia spółki (...) do grupy kapitałowej (...), która również prowadzi działalność w zakresie sprzedaży towarów spożywczo - przemysłowych poprzez sieć hurtowni (...), które to hurtownie są zlokalizowane w tych samych miejscowościach co hurtownie (...),
- trwający proces modernizacji (...) oraz zachodzące zmiany technologiczne i organizacyjne,
- wzrost efektywności pracowników (...), dostosowywanie wielkości zatrudnienia do zmian w sposobie lub zakresie zadań realizowanych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych, wdrażanie zmian organizacyjnych, w tym centralizacji funkcji i procesów, skutkujących zmianą sposobu zakresu realizowanych zadań, wdrażanie nowych technologii informatycznych wspierających obniżenie kosztów działania, konieczność restrukturyzacji zatrudnienia w celu dostosowania kwalifikacji zatrudnionych pracowników do zmian w sposobie i jakości realizacji zadań przez jednostki organizacyjne.

6. ZWOLNIENIA MONITOROWANE I PODEJMOWANE W ZWIĄZKU Z TYM DZIAŁANIA POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY

Pojęcie zwolnienie monitorowane zostało określone w art. 70 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W myśl powyższych przepisów „pracodawca zamierzający zwolnić co najmniej 50 pracowników w okresie 3 miesięcy jest obowiązany uzgodnić z powiatowym urzędem pracy właściwym dla siedziby tego pracodawcy lub ze względu na miejsce wykonywania pracy zakres i formy pomocy dla zwalnianych pracowników (...).” Pomoc, o której mowa dotyczy w szczególności pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń, pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy.

W przypadku zwolnienia monitorowanego pracodawca jest obowiązany podjąć działania obejmujące usługi rynku pracy w formie programu, który może być realizowany przez powiatowy urząd pracy, agencję zatrudnienia lub instytucję szkoleniową. Pracodawcy, w ramach programu, mogą na wniosek pracownika finansować świadczenie szkoleniowe, które przysługuje po zwolnieniu w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy. Pracownikowi przysługuje w tym okresie pomoc w zakresie poradnictwa zawodowego udzielana przez właściwy powiatowy urząd pracy. Pracownik ten może być skierowany na jednorazowe szkolenie organizowane i finansowane przez powiatowy urząd pracy, na zasadach określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W analizowanym okresie I półrocza 2012 roku, spośród 52 zgłoszeń zwolnień grupowych odnotowanych na terenie Wielkopolski, w 21 przypadkach były to zwolnienia monitorowane, które objęły ogółem 749 osób, tj. 65,6% ogółu objętego zamiarem zwolnień (1 142 osoby).

Jak wynika z danych udostępnionych przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego, w I półroczu 2012 roku, spośród 21 przypadków zwolnień monitorowanych, w 8 przypadkach podjęto działania w ramach programu outplacementowego, najczęściej na terenie powiatu poznańskiego, a także powiatu pilskiego i powiatu rawickiego.

Spośród działań podejmowanych przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego, wymienić można następujące działania:

- wysłano porozumienie dotyczące aktywizacji zawodowej zwalnianych pracowników, w ramach którego zaproponowano m.in. spotkanie informacyjne dotyczące sytuacji na rynku pracy, zasad rejestracji, indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym;

- odbyło się spotkanie informacyjne ze zwalnianymi pracownikami;
- propozycja (...) dotycząca zorganizowania spotkania z osobami objętymi zwolnieniem (...); w trakcie spotkania pracownicy przedstawią informacje dotyczące rejestracji osób bezrobotnych, sytuacji na lokalnym rynku pracy, podstawowych usług urzędu oraz instrumentów rynku pracy; istnieje również możliwość udzielenia pomocy zwalnianym pracownikom w zakresie doradztwa zawodowego grupowego i indywidualnego, przede wszystkim w określeniu dalszej drogi zawodowej, w oparciu o analizę własnych możliwości i ograniczeń, pomocy w sporządzeniu dokumentów aplikacyjnych oraz przygotowaniu do rozmowy kwalifikacyjnej; urząd poinformował również o możliwości zorganizowania punktu rejestracyjnego na terenie spółki;
- przeprowadzono rozmowy telefoniczne z dyrektorem (zakładu pracy) oraz radcą prawnym dotyczące pomocy zwalnianym pracownikom; wysłano również do akceptacji treść porozumienia dotyczącego aktywizacji zawodowej zwalnianych pracowników;
- propozycja spotkania informacyjnego dla osób objętych zwolnieniem, dotyczącego przede wszystkim rejestracji osób bezrobotnych, sytuacji na rynku pracy, usług pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, staży, dotacji na podjęcie działalności gospodarczej;
- złożono propozycję współpracy z zakładem pracy proponując zwalnianym osobom pomoc w złagodzeniu skutków zwolnień.

PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonej analizy zwolnień grupowych odnotowanych w I półroczu 2012 roku na terenie Wielkopolski można stwierdzić, że sytuacja w tym zakresie uległa znacznej poprawie, w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Dane są zdecydowanie korzystniejsze, co może świadczyć o lepszej kondycji zakładów pracy niż przed rokiem. Potwierdzają to m.in. przytoczone poniżej fakty.

- Ogólna liczba pracowników objętych zamiarem zwolnień grupowych w I półroczu 2012 roku (1 142 osoby) na terenie Wielkopolski była zdecydowanie niższa niż w I półroczu 2011 roku (3 858 osób). Na szczególną uwagę zasługują dane za I kwartał, kiedy to w 2011 roku odnotowano razem 3 233 osoby zgłoszone do zwolnienia, natomiast w 2012 roku 690 osób.
- W wyniku zwolnień grupowych w I półroczu 2011 roku pracę straciły ogółem 1 484 osoby, natomiast w I półroczu bieżącego roku, 816 osób.
- Liczba zwolnionych na koniec półrocza ubiegłego roku wzrosła, natomiast w bieżącym spadła.
- W analizowanym okresie nie odnotowano zwolnień obejmujących jednorazowo więcej niż 100 osób. Największe jednorazowe zgłoszenie na terenie Wielkopolski (likwidacja zakładu) dotyczyło 121 osób.
- Część zakładów pracy wycofała się ze swoich pierwotnych zamiarów dokonania zwolnień grupowych. W kilku przypadkach całkowicie zaniechano realizacji zwolnień, tzn. w stosunku do wszystkich wcześniej wskazanych pracowników. W pozostałych przypadkach dotyczyło to tylko części załogi.
- Najwięcej osób straciło pracę na terenie powiatu poznańskiego, ale jednocześnie od kilku lat występuje tutaj najniższy w skali kraju poziom bezrobocia. Na 31 powiatów województwa wielkopolskiego na terenie 11 nie odnotowano zarówno zgłoszeń, jak i zwolnień grupowych.
- Udział pracowników objętych zamiarem zwolnień grupowych z zakładów sektora prywatnego, był przeszło dwa razy większy niż z sektora publicznego. Natomiast pracownicy, którzy stracili pracę będąc zatrudnionymi w sektorze prywatnym stanowili 90% ogółu zwolnionych.
- Największy odsetek pracowników, zarówno wśród zgłoszonych jak i zwolnionych, wystąpił w zakładach pracy reprezentujących przetwórstwo przemysłowe, w tym

różnego rodzaju działalność produkcyjną. Zwolnienia w budownictwie kształtowały się na poziomie około 15% wszystkich zwolnionych.

- Wśród przyczyn dotyczących przeprowadzenia zwolnień grupowych na 52 przypadki dokonanych zgłoszeń, odnotowano 12 związanych z likwidacją zakładu pracy, skutkujących zwolnieniem całej załogi. Pozostałe, to częściowa redukcja zatrudnienia.
- Spośród 52 przypadków zgłoszeń zwolnień grupowych, 21 przypadków to zwolnienia monitorowane, które objęły ok. 66% ogółu objętych zamiarem zwolnień. W 8 przypadkach podjęto działania mające na celu złagodzenie skutków zwolnień, najczęściej na terenie powiatu poznańskiego.